

**การเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ในสถานศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพุมธานี เขต 2**
**TEACHER EMPOWERMENT AFFECTING A PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY IN BASIC SCHOOLS UNDER PATHUMTHANI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

เกณศักดิ์ ศรีสวย¹

พินสุดา สิริธวัชศรี²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 305 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธีการนำเข้าแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพุมธานี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพุมธานี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) การเสริมสร้างพลังอำนาจครู ได้แก่ การชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู การจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครู การส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครู การให้อำนาจแก่ครูในการปฏิบัติงาน การให้อิสระแก่ครูในการตัดสินใจ การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กับตัวแปรชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากตามลำดับ อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา ได้แก่ การชี้แนะ

¹สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

²ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู และการจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครู สามารถทำนายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 85 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z = 0.580 (X_6) + 0.376 (X_3)$ 5) แนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีข้อค้นพบได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง มีการกระจายอำนาจให้ครูในการปฏิบัติงาน จัดทำระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารให้เป็นปัจจุบัน ให้ครูชี้แนะในการปฏิบัติหน้าที่และส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ

ABSTRACT

This research aimed to investigate and explore the relationship between teacher empowerment and a professional learning community in schools, to determine the effects of teacher empowerment on a professional learning community in schools, and to propose practical approaches to teacher empowerment affecting a professional learning community in basic educational schools belonging to Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2. The study involved 305 school administrators and teachers, derived from multi-stage sampling. The statistics consisting of percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment correlation, and Stepwise multiple regression analysis were employed to analyze the data.

The results revealed that 1) teacher empowerment under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 2 showed a high level of the overall practice on average. 2) The findings also indicated a high-level performance of a professional learning community in schools under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 2. 3) Moreover, teacher empowerment variables included guidance and assistance with teachers' work, organizing information exchange systems with teachers, promoting the advancement of teachers' work, empowering teachers' performance, involving teachers in decision-making, and developing teaching skills, suggesting a respective high-level relationship with a professional learning community in schools at a statistically significant level of .01. 4) Furthermore, teacher empowerment affecting a professional learning community in schools showed that the guidance and assistance with teachers' work and the organized information exchange systems with teachers could predict a professional learning

community in schools, representing 85 percent and a statistically significant level of .01. Equation was written in raw scores and standard scores: $Z = 0.580 (X_6) + 0.376 (X_3) . 5$ As for practical approaches to teacher empowerment affecting a professional learning community in schools, it was found that administrators should continue to promote the development of teachers' operational skills by decentralizing power for teachers, organizing a system for exchanging up-to-date information, providing guidance on the performance of duties, and encouraging teachers to pursue career advancement.

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้น สถานศึกษาต้องมีการปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกัน โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายบริหารสถานศึกษา ร่วมกันตัดสินใจแก้ปัญหาและทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) เป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจเพื่อหาแนวทางปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมการทำงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร ขกระดับความรู้และพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร (สถาพร บุตรไสย, 2549, น.1)

แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) เป็นกระบวนการที่สร้างให้บุคลากรในองค์กรได้ตระหนัก เห็นถึงอำนาจที่ตนเองได้รับ ตระหนักและเห็นคุณค่าของผลงานที่ตนเองปฏิบัติ ขั้นตอนการเสริมสร้างพลังอำนาจเริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย กำหนดแนวทาง และวางแผนไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายของการเสริมสร้างพลังอำนาจเพื่อให้บุคลากรเกิดความรับผิดชอบในงาน มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจจากผู้บริหาร รวมไปถึงการเชื่อมโยงความสามารถในการทำงานเป็นทีมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมขององค์กร โดยการให้อำนาจและโอกาสกับบุคลากรได้แสดงศักยภาพก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขององค์กรเกิดการพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

การเสริมสร้างพลังอำนาจมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรภาครัฐโดยเฉพาะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีระบบการบริหารแบบองค์การราชการ มีรูปแบบพฤติกรรมที่เป็นทางการ มีกระบวนการตัดสินใจหลายชั้น มีการตรวจสอบและรายงานหลายระดับ ดังนั้นการเสริมพลังอำนาจในระดับองค์การจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารงานแบบปริมิตซึ่งมีการตัดสินใจและกำหนดเป้าหมายจากบนลงล่าง บุคลากรทำงานตามที่ได้รับมอบหมายไปสู่การบริหารแบบวงจรที่มีลักษณะสำคัญขององค์การอยู่ที่มีการ

ส่งเสริมการกระจายอำนาจ และพัฒนาความร่วมมือในองค์กร ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น ผู้ปฏิบัติงานคือกุญแจสำคัญที่นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ (Scott & Jaffe, 1991 อ้างถึงใน ประวิต เอรารวรรณ์, 2539, น.10) เนื่องด้วยการบริหารของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปัจจุบันที่มีความเป็นราชการสูง มีกลไกที่บังคับควบคุม สั่งการเป็นหลัก จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการนำแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจครู (Teacher Empowerment) ที่เน้นการกระจายอำนาจลงไปสู่สถานศึกษาให้คุณค่าความสำคัญกับผู้ปฏิบัติให้เกิดขวัญและกำลังใจ มีอำนาจและทรัพยากรอย่างพอเพียงที่จะปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ

สอดคล้องกับแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) Hord (1997, อ้างถึงใน อนุสรฯ สุวรรณวงศ์, 2558, น.27) ที่ให้ความสำคัญกับพลังการเรียนรู้ร่วมกันของครูผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งมีแนวคิดสำคัญคือการรวมตัว รวมใจ รวมพลัง ร่วมมือกันของครู ผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษาพัฒนาวิชาชีพครู โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวถึงการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลต่อครูที่เข้าร่วมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของครู ส่งผลให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิผล ครูมีการพัฒนาตนเอง โดยการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการสนทนาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาผู้เรียน ครูสามารถนำเอาข้อมูล แนวคิดที่ได้ไปปรับใช้ในการแก้ปัญหการทำงานของตนส่งผลให้ผู้บริหารและครูมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกิดเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

ประกอบกับข้อสังเกตของ พินสุตา สิริธรรังศรี และคณะ (2562, น.33) กล่าวว่า การสนับสนุนให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นนโยบายสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ให้ทุกสถานศึกษาดำเนินการ ส่วนใหญ่พบว่า การดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความหลากหลายแนวคิดและกระบวนการ ดังนั้นการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หากขาดความเข้าใจที่ชัดเจนจากหน่วยงานภายนอกหรือสถาบันการศึกษาที่ไปจัดกระบวนการให้ความรู้กับครูอาจจะทำให้เกิดความสับสนในการดำเนินงานของผู้บริหารและคณะครูได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hairon & Tan (2016 อ้างถึงใน พรหมทิภาภรณ์ อภิปริญา, 2560, น.3) ระบุถึงปัญหาที่อาจขัดขวางผลสำเร็จของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสิงคโปร์และนครเซี่ยงไฮ้ ได้แก่ภาระงานของครู และความคลุมเครือในการทำ ความเข้าใจเมื่อเริ่มต้นนำนโยบายชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพขับเคลื่อนการพัฒนาครู

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีนโยบายขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพแต่พบว่าในการดำเนินงานยังขาดความชัดเจนในการปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากขาดการอบรมให้ความรู้ การเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการนิเทศ

กำกับติดตาม รวมไปถึงการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่เป็นการบริหารแบบระบบราชการ มีลักษณะของการใช้อำนาจ มีระบบระเบียบข้อบังคับการรับคำสั่ง ปฏิบัติตามผู้บังคับบัญชา ขาดการบริหารแบบกระจายอำนาจ และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้้นำการเสริมสร้างพลังอำนาจมาใช้ในการบริหารงานสถานศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับครูเท่าใดนัก

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารการศึกษาในการเสริมสร้างพลังอำนาจครู (Teacher Empowerment) จะมีผลต่อการพัฒนาครูด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษาอย่างไร เพื่อค้นหาแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยมีคำถามสำคัญของงานวิจัยว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างไร และ การเสริมสร้างพลังอำนาจครูจะส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
4. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
5. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. การเสริมสร้างพลังอำนาจครูมีความสัมพันธ์กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การเสริมสร้างพลังอำนาจครูจะส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ชุดตัวประกอบที่ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครูด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครู ด้านการจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครูด้านการให้อิสระแก่ครูในการตัดสินใจ ด้านการให้อำนาจแก่ครูในการปฏิบัติงาน ด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูมีอิทธิพลในการทำนุยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูได้แก่

- 1) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครู
- 2) การส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครู
- 3) การจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครู
- 4) การให้อิสระแก่ครูในการตัดสินใจ
- 5) การให้อำนาจแก่ครูในการปฏิบัติงาน
- 6) การชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู และองค์ประกอบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่
 - 6.1) การรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาวิชาชีพ
 - 6.2) การมีวิสัยทัศน์ร่วม
 - 6.3) การร่วมมือร่วมพลัง
 - 6.4) การมีภาวะผู้นำร่วม
 - 6.5) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน
 - 6.6) การมีโครงสร้างสนับสนุน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2563 มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,725 คน (กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2563)

2.2 กลุ่มตัวอย่างเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามคือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2563

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และ ดิเรก ศรีสุโข (2555, น.151) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 333 คน

2.3 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระจำนวน 3 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2” เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 333 ตัวอย่าง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้นจำนวน 305 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92 ของกลุ่มตัวอย่าง และ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระจำนวน 3 คน รวม 9 คน

สถิติในการวิเคราะห์ผลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) อธิบายผลการวิเคราะห์ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ทดสอบความสัมพันธ์ของสองตัวแปรโดยใช้สถิติทดสอบแบบ Pearson's Correlation Coefficient ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ทำการเลือกตัวแปรโดยวิธีนำเข้าตัวแปรแบบขั้นตอน (Stepwise) ประมวลผลข้อมูลจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) นำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ นำเสนอสภาพปัจจุบัน ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครูมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การให้อำนาจแก่ครูในการปฏิบัติงาน การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครู การจัดระบบ

แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครู การให้อิสระแก่ครูในการตัดสินใจ การชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การร่วมมือร่วมพลังมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การมีวิสัยทัศน์และค่านิยมร่วม การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การมีภาวะผู้นำร่วมและการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครูกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเสริมสร้างพลังอำนาจครู กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ตัวแปรการเสริมสร้างพลังอำนาจครูประกอบด้วย การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครู การส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่ การงานของครู การจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครู การให้อิสระแก่ครูในการตัดสินใจ การให้อำนาจแก่ครูในการปฏิบัติงาน การชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู มีความสัมพันธ์กับตัวแปรชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.735 ถึง 0.898 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ตัวแปรด้านที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตัวแปรด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย = 0.580 รองลงมาคือ ตัวแปรด้านการจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครูมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย = 0.376 มีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.85 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z = 0.580 X_6 + 0.376 X_3$

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สรุปแนวทางในการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครูคือ ผู้บริหารควรสนับสนุน ให้ครูได้พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารควรมีโครงการ

ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และมีการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูเป็นประจำ

ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของครูคือ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ ความรู้ที่ถูกต้อง ชัดเจนในการทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะของครู ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้า ให้ครูเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การประเมิน

ด้านการจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครูคือ ผู้บริหารควรจัดทำระบบ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารให้เป็นปัจจุบัน ชัดเจน ง่ายต่อการเข้าถึง ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคโควิด-19 ควรใช้วิธีการสื่อสารหลายช่องทาง ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

ด้านการให้อิสระแก่ครูในการตัดสินใจคือ ผู้บริหารควรให้อิสระในการตัดสินใจของครู ให้มากขึ้นโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน ผู้บริหารควรมีการประชุม รับฟัง ความ คิดเห็นข้อเสนอแนะของครูเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน

ด้านการให้อำนาจแก่ครูในการปฏิบัติงานคือ ผู้บริหารควรกระจายอำนาจส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูมีอำนาจในการปฏิบัติงานโดยอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ ผู้บริหารควรแจ้งรายละเอียดขอบข่ายอำนาจหน้าที่ในงานที่ครูได้รับคำสั่ง มอบหมายให้ปฏิบัติอย่างชัดเจน

ด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูคือ ผู้บริหารควรให้คำแนะนำ ให้การ ชี้แนะในการปฏิบัติหน้าที่ ร่วมแก้ไขปัญหา ช่วยเหลือครูในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ และ ควรมีหัวหน้างานที่มีความรู้ความสามารถ เป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานให้กับครูได้

อภิปรายผลการวิจัย

การเสริมพลังอำนาจครูด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด อาจมาจากสาเหตุที่ ผู้บริหารไม่ติดตามการดำเนินการเพื่อชี้แนะ แก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับพรรณทิภาภรณ์ อภิปริญา (2561, น.9) พบว่า ปัญหาหลักในการ ชี้แนะ ช่วยเหลือการปฏิบัติของครูคือการขาดขั้นตอนกำกับติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการสะท้อน ผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำความคิดเห็น ประสพการณ์ และแนวคิดเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน จากผู้ สะท้อนความคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ จุดเด่น จุดที่ต้องแก้ไข ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งแนะนำวิธี แก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้านการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาวิชาชีพมี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจมาจากสาเหตุครูมีภาระงานมาก ขาดการกำกับติดตามการดำเนินงาน PLC จากผู้บริหาร สอดคล้องกับ พรรณทิภาภรณ์ อภิปริญา (2561, น.9) พบว่าปัญหาส่วนใหญ่ในการ

รวมกลุ่ม PLC คือ ครูมีภาระงานมากจึงขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การร่วมมือการจัดกิจกรรมเป็นสิ่งที่ยังไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ขาดการร่วมมือกันแก้ปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และสถานศึกษาส่วนใหญ่พบปัญหาผู้บริหารไม่ติดตามดำเนินการเพื่อแก้ไข ปัญหาปัญหาของ PLC อย่างสม่ำเสมอ

ตัวแปรการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานครูมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสูงสุด อย่างไรก็ตาม พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครูด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูกลับมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารจึงควรมีการส่งเสริมการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาให้มากขึ้น

ผลการวิจัย การส่งเสริมพลังอำนาจครูที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู และการจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครูมีค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายเท่ากับ 0.85 อย่างไรก็ตามพบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูกลับมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นลำดับที่ 6 และด้านการจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครูมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 4 ผู้บริหารจึงควรมีการส่งเสริมการเสริมสร้างพลังอำนาจครู ด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู และการจัดระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแก่ครูเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้เกิดผลดีต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

ผลจากการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครูด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ควรมีนโยบายส่งเสริมการเสริมสร้างพลังอำนาจครูด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู โดยการสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศ ติดตามการปฏิบัติงานของครูอย่างต่อเนื่อง ให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน ให้ข้อมูลย้อนกลับในการปฏิบัติงานแก่ครู เพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

ผลจากการวิจัยพบว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจครู ด้านการชี้แนะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมให้

คำแนะนำ ช่วยเหลือ การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูหรือระหว่างครูด้วยกัน มีการให้คำปรึกษาแนะแนวครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมาย มีการให้การสนับสนุนงบประมาณ สื่อและเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ในการจัดการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศส่งเสริมให้ครูคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ ตลอดจนให้ข้อมูลย้อนกลับในการปฏิบัติงานแก่ครูในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรศึกษารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูเพื่อสร้างเสริมพลังอำนาจครูให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

2) ควรศึกษารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจครูของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมพลังอำนาจครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น

บรรณานุกรม

กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2563).

แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2563. สืบค้น 1 ตุลาคม 2563, จาก

<http://www.ptt2.go.th>

ประวิต เอรารวรรณ์. (2539). การเสริมสร้างพลังอำนาจครู: การวิจัยแบบสนทนากลุ่ม [ปริญา

นิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรหมทิภาภรณ์ อภิปริญา. (2562). สภาพและปัญหาของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2

กรุงเทพมหานคร [ปริญยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิณสุดา สิริธรรังศรี, พัชราภา ดันดิชูเวช และวาสนา วิสฤตภา. (2562). แนวทางการเป็นโค้ชที่มีคุณภาพในโครงการพัฒนาครูและสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, ดิเรก ศรีสุโข (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาพร บุตรไสย์. (2549). อิทธิพลของกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ที่มีต่อพลังอำนาจครู [ปริญยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์. (2558). กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
สำหรับครูสถานศึกษาเอกชน [ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุขฉฐิบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.